

Ζούμε σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης. Η εξαίρεση έχει γίνει κανόνας και πρότυπο άσκησης της εξουσίας. Όπως έλεγε ο Καρλ Σμιτ, κυρίαρχος είναι «όποιος μπορεί να κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης». Μέσω της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, η εξουσία εδραϊώνει την κατ'εξουσίαν της πάνω στην πολιτικά απογυμνωμένη ζωή, παρουσιάζοντας μάλιστα αυτή την αναστολή όχι ως απόκλιση από το δίκαιο αλλά ως την πλέον συνεπή και ενδεδειγμένη εφαρμογή του.

Με άλλα λόγια, αυτό που διαδραματίζεται στην κατάσταση εξαίρεσης είναι η συγκρότηση και η διαρκής παραγωγή ενός ορίου που αφορά το ποιες ζωές λογίζονται ως αξιοβίωτες και ποιες εγκαταλείπονται και μετατρέπονται σε επισφαλείς, και μάλιστα χωρίς λογοδοσία, αφού στη ζώνη της κατάστασης εξαίρεσης όλα επιτρέπονται εν ονόματι, ακριβώς, μιας αδήριτης και επιτακτικής έκτακτης ανάγκης. Επομένως η κατάσταση εξαίρεσης συνδέεται θεμελιακά με την κανονιστική διαχείριση της ζωής μέσω της παραγωγής σωμάτων που μετράνε ή απλώς μετριούνται. Το σώμα (ως ξένο ή οικείο, πάσχον ή υγιές, λειτουργικό ή δυσλειτουργικό) είναι το κατεξοχήν πεδίο εγκαθίδρυσης των όρων απονομής της ανθρωπίνης και της πολιτικής ιδιότητας. Με αυτή την έννοια, η κατάσταση εξαίρεσης είναι μια βιοπολιτική συνθήκη.

Αποτυπώματα της νεοφιλελεύθερης «νέας εθνοφροσύνης»

Στην τρέχουσα ελληνική συγκυρία, τα στρατόπεδα κράτησης μεταναστών και η διαπόμευση των οροθετικών εκδιδόμενων γυναικών δεν συνιστούν απλώς έναν προεκλογικό ελιγμό των αστικών κομμάτων «εθνικής σωτηρίας», αλλά αποτελούν θεμελιώδεις όψεις της εθνο-νεοφιλελεύθερης πολιτικής ηγεμονίας που συνδέεται οργανικά με την καλλιέργεια μιας μικρο-φασιστικής ομοθυμίας. Στην «ακροδεξιά του μεσαίου χώρου» (κατά την έκφραση του Δημοσθένη Παπαδάτου-Αναγνωστόπουλου) συμπυκνώνεται η λογική που συντηρεί το καθεστώς έκτακτης ανάγκης και τη βιοπολιτική της αυταρχικής δημοκρατίας.

Ας αποπειραθούμε έναν αναγκαστικά ελλειπτικό απολογισμό: Η συμμετοχή του ΛΑΟΣ στην «εθνοσωτήρια» κυβέρνηση Παπαδήμου, η μεταγραφή Βορίδη και Γεωργιάδη στη Ν.Δ., η εκστρατεία των «εκσυγχρονιστών» Λοβέρδου και Χρυσοχοϊδη εναντίον της «υγειονομικής βόμβας», ο λόγος του Σαμαρά για «ανακατάληψη των πόλεων», οι προεκλογικές εξαγγελίες Σαμαρά και Καμμένου για την «εθνοπρεπή» διόρθωση των σχολικών βιβλίων, το ομοφοβικό «μισείτε αλλήλους» του Άνθιμου, η επέλαση στη Θράκη με στόχο μουσουλμάνους μειονοτικούς και χώρους λατρείας τους κατά τη διάρκεια του Ραμαζανιού: είναι κρίσιμα αποτυπώματα της νεοφιλελεύθερης «νέας εθνοφροσύνης». Όψεις ενός κράτους αυταρχικής συναινετικής δημοκρατίας στην καρδιά της οποίας βρίσκονται οι αξίες της αστυνομίας, του στρατού, της πατρίδας, της θρησκείας και της οικογένειας. Το εθνικό κράτος, με τη συνδρομή ιδιωτικών και παρακρατικών φορέων αστυνόμευσης, αποκαθίσταται ως εθνο-πατριαρχικός μηχανισμός επιτήρησης συνόρων και φυσικοποίησης αποκλεισμών που αφορούν, ταυτόχρονα και αδιάρρηκτα, το έθνος, το φύλο και την ταξική θέση.

Η κρίση ως περιφρούρηση του εθνικού σώματος

Είναι σ' αυτό το έδαφος που καλλιεργήθηκε η εκστρατεία ενάντια στο «δημόσιο κίνδυνο» των «οροθετικών εκδιδόμενων γυναικών», σύμφωνα με την αξέχαστη δήλωση Λοβέρδου ότι η μετάδοση του AIDS γίνεται «από την παράνομη μετανάστρια στον Έλληνα πελάτη, στην ελληνική οικογένεια» (16.12.2011). Και είναι σ' αυτό το πλαίσιο που παραμένουν σήμερα κρατούμενες στις φυλακές Κορυδαλλού οι οροθετικές εκδιδόμενες γυναίκες, σε άθλιες συνθήκες, διωκόμενες για «απόπειρα βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης σε βάρος αγνώστου αριθμού προσώπων», ενώ οι φωτογραφίες τους είναι ακόμη αναρτημένες στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας -για να παραδειγματίζουν, να φρονηματίζουν, να διαπομπεύουν, να πειθαρχούν, να θυμίζουν ποιος ανήκει και ποιος όχι.

Ας θυμηθούμε: η στιγμή που επιλέχτηκε για το κυνήγι μαγισσών δεν ήταν τυχαία. Παραμονές της εκλογικής αναμέτρησης της 6^{ης} Μάη, μπροστά στο «τρομαχτικό» ενδεχόμενο μιας νίκης της Αριστεράς, το κράτος αποφάσισε να «ενημερώσει» και να «προστατεύσει» τους πελάτες που πληρώνουν για να κάνουν σεξ χωρίς προφύλαξη, κάνοντας επίδειξη δύναμης (και ρατσισμού) πάνω σε αυτές που η κοινωνική και φυσική θανάτωσή τους δεν (του) κοστίζει τίποτα.

Η ρατσιστική λογική της Πολιτείας τράβηξε μια ξεκάθαρη διαχωριστική γραμμή: οι εκδιδόμενες γυναίκες συνιστούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία την οποία εκπροσωπούν εξ ορισμού οι Έλληνες «νοικοκυραίοι». Το πατριαρχικό ελληνικό νοικοκυριό και οι στυλοβάτες του –οι «αυτοψίαστοι» πελάτες των οίκων ανοχής– ταυτίζονται με το «κοινωνικό σύνολο» που η πολιτεία προστατεύει. Με τη συνδρομή των υγειονομικών υπηρεσιών του κράτους, το ζωντανό θέαμα της παραδειγματικής διαπόμευσης εγγυήθηκε την «προστασία» του πολίτη-

πελάτη: του άνδρα πολίτη που είναι πελάτης και αφεντικό, σύμφωνα, άλλωστε, με τις προδιαγραφές της νεοφιλελεύθερης βιοπολιτικής.

Είναι τραγικά ειρωνικό ότι αυτός ο λόγος της ιατρικοποίησης, εθνικοποίησης και εμφυλοποίησης επικαλέστηκε τη δημόσια υγεία σε μια στιγμή που η νεοφιλελεύθερη βιοπολιτική εντατικοποιεί και πολλαπλασιάζει τις συνθήκες που παράγουν ασθένεια, εξαθλίωση, κοινωνική οδύνη και έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης. Στη σημερινή ελληνική συγκυρία συναρθρώνονται οργανικά οι δύο αυτές εκδοχές εξουσίας: από τη μια η οικονομία του νεοφιλελευθερισμού, που παράγει φτωχούς μισθωτούς, άνεργους, ανασφάλιστους, εφεδρικούς, αυτόχειρες και απεγνωσμένους ανθρώπους χωρίς δικαιώματα, και από την άλλη η πολιτική του νόμου και της τάξης, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Η εθνο-νεοφιλελεύθερη ομοθυμία του νόμου και της τάξης

Ο νεοφιλελεύθερος κοινωνικός δαρβινισμός, που παραλύει τη δημοκρατία, επιστρατεύει τη στρατηγική του φόβου, καταστρέφει το κράτος πρόνοιας και υποδουλώνει την εργασία, παράγει τις έμφυλες, ταξικές και εθνικές νόρμες που ορίζουν ποιες μορφές ζωής λογίζονται ως κοινωνικά βιώσιμες και αξιοβίωτες. Όπως έδειξε ο ηθικός πανικός για τα μολυσματικά, γυναικεία ξένα σώματα, το καθεστώς της νεοφιλελεύθερης καπιταλιστικής κρίσης γίνεται πρόσφορο έδαφος για την ανάδυση καθεστώτων νόμου και τάξης, με γνώμονα την εθνική, οικογενειακή και έμφυλη πειθαρχία.

Αυτή άλλωστε η νόρμα της εθνικής αρρενωπότητας ως φυσικού θεματοφύλακα της εθνοφυλετικής καθαρότητας κατέχει κεντρική θέση στο λόγο και τις πρακτικές της φασιστικής ακροδεξιάς. Ο στιγματισμός και η βίαιη αποπομπή «περιπτών» και «μολυσματικών» σωμάτων, που είναι στην καρδιά της βιοπολιτικής της κρίσης, βρίσκεται σε απόλυτη συστοιχία με το περιβόητο προεκλογικό σλόγκαν της Χρυσής Αυγής «Για να ξεβρωμίσει ο τόπος». Αυτό το πρόταγμα εκκαθάρισης του εθνικού κορμού από τα κάθε λογής «ξένα σώματα» έκανε δυνατή την «αυθόρμητη» θριαμβευτική διαδήλωση στην Παιανία αμέσως μετά από την προμελετημένη επίθεση Κασιδιάρη εναντίον της Ρένας Δούρου και της Λιάνας Κανέλλη, όπου ακούστηκε το αποκρουστικό σύνθημα «Εμπρός Ηλία, βάρη τη λεσβία». Αυτή η πολεμοχαρής εθνική αρρενωπότητα, σε συνδυασμό με έναν ακραίο σεξισμό και μια επιθετική ομοφοβία, έχει κεντρική θέση στο λόγο και τις πρακτικές της νεοφασιστικής οργάνωσης. Όπως άλλωστε κεντρική θέση στο λόγο και τις πρακτικές τους έχει και ο αντιφεμινιστικός λόγος, με την υπογράμμιση του εθνικού ρόλου της μητρότητας και την καταδίκη των εκτρώσεων ως «εγκλήματος κατά της φυλής».

Οριζόντια, αθέατη ακροδεξιά... [...]

Φρονηματική διακυβέρνηση

Όμως αυτή η διάχυτη, αυταρχική τάξη του «εύλογου» που εξορίζει στο πυρ το εξώτερον του επικίνδυνου ή αφελούς ανορθολογισμού κάθε πολιτική κριτική και εναντίωση βρίσκεται στον πυρήνα της ολοκληρωτικής εξουσιαστικής μηχανικής του νεοφιλελευθερισμού. Γιατί αυτό που επιδιώκει να εμπεδώσει η συναινετική και αυταρχική δημοκρατία δεν είναι απλώς η οικονομία της αγοράς, αλλά και η *κοινωνία* της αγοράς. Σ' αυτό το εγχείρημα η φασιστική ιδεολογία παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, καθώς κατασκευάζει απειλητικούς «άλλους» (μετανάστες, ομοφυλόφιλους, Ρομά, Εβραίους κ.ο.κ.) με όρους ριζικής και ασυμφιλίωτης «εθνοφυλετικής» διαφοράς που ευθύνεται για την κρίση και πρέπει να αποβληθεί από το εθνικό κοινωνικό σώμα, προκειμένου να διασφαλιστεί η καθαρότητα και η συνοχή του. Έτσι τα «τάγματα ασφαλείας και εφόδου» αναλαμβάνουν δράση. Επιπλέον, η εξόντωση, που περιλαμβάνει πρακτικές όχι μόνο άμεσης θανάτωσης αλλά και έμμεσης έκθεσης σε θάνατο (όπως είναι ο στιγματισμός, η εκμετάλλευση, η συστολή δικαιωμάτων, η στέρηση των μέσων διαβίωσης, ο ανταγωνισμός έως φυσικής εξόντωσης του άλλου), διεξάγεται με όρους «φυσικής επιλογής»: όσοι/ες δεν τα βγάζουν πέρα, όσοι/ες δεν προσαρμόζονται, δεν μεγιστοποιούν ή δεν επιβιώνουν της μεγιστοποίησης, όσοι/ες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του εθνο-νεοφιλελεύθερου δόγματος, αποβάλλονται ως παρίες και παρείσακτοι/ες.

Ο νεοφιλελευθερισμός δεν είναι απλώς μια ιδεολογία της «αδέσμευτης» καπιταλιστικής οικονομίας της αγοράς. Είναι επίσης μια τεχνική αυταρχικής και φρονηματικής διακυβέρνησης της οποίας ύστατο καταφύγιο είναι η επιστροφή στην πειθαρχική πολιτική ανατομία του σώματος: η διακυβέρνηση του σώματος σε κίνδυνο και η διακυβέρνηση του επικίνδυνου σώματος. Η διακυβέρνηση της ζωής και των ορίων της. Γι' αυτό οι κλασικοί αυτοματισμοί του οικονομισμού δεν επαρκούν.

Κοινοβουλευτικά και κινηματικά, συνθετικά και ριζοσπαστικά...

Η απειλή του διάχυτου εθνορατσισμού και η μνημονιακή νεοφιλελεύθερη πολιτική συνυφαίνονται οργανικά και ανατρέπονται μαζί. [...] Αναδημοσίευση : <http://enthemata.wordpress.com/2012/09/16/athina/#more-9003>